

Interrogationes ac responsiones

Κατὰ πεῦσιν καὶ ἀπόκρισιν

Ἐρώτησις. Πῶς βλασφημεῖται ὁ Θεός; Καὶ τίνα ἀπαιτεῖ, ᾧ ἔστι πᾶσα τιμὴ καὶ κράτος· ὁ καὶ πάσης ἀγιωσύνης δοτὴρ; Ἀπόκρισις. Λέγει ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Προφήτου· οὐαὶ δι' οὓς τὸ ὄνομά μου βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσιν. Αὕτη οὖν ἡ ἀπειλή ἐπὶ τοὺς ἀτιμάζοντας εἰκόνα τοῦ Θεοῦ ἀρμόζει. Κατ' εἰκόνα αὐτοῦ ἐποίησεν ἡμᾶς καὶ καθ' ὁμοίωσιν, καὶ ὀφείλει πᾶς Χριστιανὸς τηρεῖν ἑαυτὸν καὶ φυλάττειν, καὶ τιμᾶν ἐν ἑαυτῷ τὴν τοῦ Θεοῦ εἰκόνα καὶ ἀγιάζειν διὰ τῶν καλῶν ἔργων, ἵνα δύνηται λέγειν· ἀγιασθήτω ἐν ἐμοὶ τὸ ὄνομά σου, Κύριε. Λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα, καὶ δοξάσωσι τὸν Πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Ἴδετε, πῶς δοξά 219 ζεται ὁ Θεὸς διὰ τῶν καλῶν ἔργων; Καὶ ὡσπερ διὰ τῶν καλῶν ἔργων δοξάζεται, οὕτω πάλιν διὰ τῶν πονηρῶν πράξεων βλασφημεῖται καὶ ἀτιμάζεται. Θεωροῦντες γὰρ οἱ ἄπιστοι καὶ τὰ ἔθνη τοὺς Χριστιανοὺς, ὅτι ὡσπερ οἱ ἔθνη καὶ οἱ ἄπιστοι καὶ αὐτοὶ διάγουσιν ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ, παίζοντες καὶ σκιρτῶντες μετὰ κιθάρας καὶ τυμπάνων καὶ αὐλῶν καὶ χορῶν, οὐκέτι λέγουσιν ὅτι ἀσύνετοί εἰσιν οἱ Χριστιανοὶ οἱ παραβαίνοντες τὸν νόμον καὶ τὰς ἐντολάς τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ βλασφημοῦντες λέγουσιν ὅτι καθὼς παρέδωκε καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ Χριστός, οὕτω καὶ φυλάττουσιν· οὐ γὰρ δύνανται τὸν λόγον καὶ τὴν ἐντολήν τοῦ διδασκάλου παραβῆναι. Οὕτω δοκοῦσιν εἶναι τὴν τοῦ Χριστοῦ διδασκαλίαν καὶ τὸ μυστήριον· καὶ οὕτω βλασφημεῖται τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ δι' ἡμᾶς. Καὶ λοιπὸν πληροῦται ἐν ἡμῖν τὸ γεγραμμένον· οὐαὶ δι' οὓς βλασφημεῖται τὸ ὄνομά μου ἐν τοῖς ἔθνεσιν. Ἄλλ' ἡμεῖς, ἀδελφοί μου, καταλιπόντες ταῦτα τοῖς ποθοῦσι, διὰ τῶν καλῶν ἔργων ἀγιάσωμεν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. 220 Ἐρώτησις. Τί ἐστὶν ὃ λέγει ὁ Ἀπόστολος· διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου τὸν Θεὸν ἀτιμάζεις. Ἀπόκρισις. Ὡσπερ ὁ τὰ γράμματα τοῦ βασιλέως δεχόμενος καὶ ἐντυγχάνων, ἐὰν μετὰ πάσης ἐπιμελείας καὶ τιμῆς καὶ φόβου καὶ σπουδῆς καταδέξηται καὶ τιμῆσιν καὶ ἀσπᾶσῃ καὶ συντόμως ποιῆσιν τὰ προστασσόμενα, εἰς τὸν βασιλέα λογίζεται ἡ τιμὴ· ἐὰν δὲ ἀπώσῃ καὶ ἐξουδενώσῃ τὰ γράμματα, καὶ τὸν γραμματηφόρον ἐνυβρίσῃ καὶ ἀτιμάσῃ, εἰς τὸν βασιλέα ἀνατρέχει ἡ ὕβρις· οὕτω καὶ οἱ παραβαίνοντες τὰ γράμματα τοῦ μεγάλου Βασιλέως, ἡγουν τὸ ἄχραντον Εὐαγγέλιον αὐτοῦ, διὰ τῆς παραβάσεως τὸν ἐντειλάμενον Χριστὸν ἀτιμάζουσιν. Οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν Ἰουδαίων χρῆ νοεῖν, ὅτι δεξάμενοι τὰ γράμματα δακτύλῳ Θεοῦ γραφέντα, τοὺς μὲν γραμματηφόρους ὕβρισαν καὶ ἔδειραν καὶ ἐλιθοβόλησαν καὶ ἀπέκτειναν· καὶ οὕτω παραβάντες τὸν τοῦ Θεοῦ νόμον τὸν λέγοντα· δίκαιον καὶ ἀθῶον οὐκ ἀποκτενεῖς· καὶ τὸν ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς, τὸν ἅγιον καὶ δίκαιον, καὶ ὕβρισαν, καὶ ἐρράπισαν, καὶ ἐνέπτυσαν τὸ ἅγιον καὶ πανάχραντον καὶ φοβερὸν αὐτοῦ πρόσωπον· ὃ τρέμει ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ καὶ ἡ θάλασσα καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς. Διὸ καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς 221 ὁ Σωτὴρ· ἐγὼ τιμῶ τὸν Πατέρα, καὶ ὑμεῖς ἀτιμάζετε με. Τέλος δὲ καὶ ἀπέκτειναν. Ἠκούσατε πῶς διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου ἀτιμάζεται ὁ Θεός; Οὕτως οὖν, τέκνα, καὶ οἱ λεγόμενοι Χριστιανοὶ καὶ ἀφυλάκτως βιοῦντες, διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ Εὐαγγελίου τὸν Θεὸν ἀτιμάζουσι, τὰ ἐναντία πράττοντες τοῦ δεσποτικοῦ μυστηρίου, καὶ τὰς τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ παραγγελίας λήρον ἡγούμενοι, καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοὴν ἀποστρέφουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους ἐκτρέπονται, ὡς καὶ Ἀπόστολος προεκήρυξεν· ὅτι ἔρχεται καιρὸς, ὅτε τῆς ὑγιαινούσης διδασκαλίας οὐκ ἀνέξονται. Καὶ ἰδοὺ ὀρῶμεν τὸν λόγον ἔργον γινόμενον. Τίς γὰρ ἀνέχεται τῶν θείων Γραφῶν;

Τίς προσέχει ταῖς ἐντολαῖς τοῦ Χριστοῦ; Τίς σοφός, καὶ φυλάξει ταῦτα; Τίς ἀποδείξει ὅτι οὐκ ἐσμὲν παραβάται νόμου; Πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα, πολλοὶ εὐγενεῖς, πολλοὶ ἐπιστήμονες καὶ γραμματεῖς καὶ νομικοὶ καὶ βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες καὶ πλούσιοι καὶ πένητες καὶ δούλοι καὶ ἐλεύθεροι καὶ διδάσκαλοι καὶ μονάζοντες καὶ παρθένοι καὶ μιγάδες. Τίς ἐκ τούτων πάντων δύναται παραστήσαι ἢ ἀποδείξει ὅτι δεῖ τὸν Χριστιανὸν κιθαρίζειν ἢ ὀρχεῖσθαι ἢ βαλλίζειν 222 ἢ χοραυλεῖν ἢ ἐπιφωνεῖν ἢ μαντεύεσθαι ἢ ποιεῖν τὰ λεγόμενα φυλακτήρια ἢ φορεῖν ἢ ἐπερωτᾶν δαίμοσιν ἢ μεθύσκεσθαι, καὶ τὰ τούτων ὅμοια; Τίς ἀποδείξει ὅτι ταῦτα Χριστιανῶν εἰσι; Ποῖον Εὐαγγέλιον; Ποία τῶν Ἀποστόλων βίβλος; Ποῖος Προφήτης; Ἴδου γὰρ ἀπὸ περάτων τῆς οἰκουμένης ἡ θεία Γραφή ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀναγινώσκεται, ὁ Νόμος, οἱ Προφῆται, οἱ Ἀπόστολοι, ὁ Δεσπότης τῶν ὅλων, καὶ οὐδαμοῦ εὐρίσκειται ὅτι ἀρμόζει τοῖς Χριστιανοῖς τοῦτο ποιεῖν, ἀλλ' ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ ὁδῷ ἐπλανήθη, καὶ παρέβη, καὶ ἔστι παραβάτης τοῦ Νόμου, καὶ διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ Νόμου τὸν Θεὸν ἀτιμάζει, καὶ διὰ τῶν διαταξαμένων διὰ Νόμου καὶ Προφητῶν καὶ Ἀποστόλων. Ἴδού, ἠκούσατε πῶς ἀτιμάζεται ὁ Θεός. Παῦσαι οὖν, Χριστιανέ, παραβαίνειν καὶ ἀτιμάζειν τὸν Θεόν. Παῦσαι λοιπὸν ποιῶν τὰ τῶν ἔθνῶν σχήματα, ἵνα μὴ ἐκεῖ ἀπελθὼν πολλὴν ἀνάγκην καὶ στενοχωρίαν καὶ ἀτιμίαν εὔρης. Θέλεις ἀκοῦσαι πῶς ἐκέλευσεν ὁ Δεσπότης τὸν Χριστιανὸν χορεύειν καὶ σκιρτᾶν; Ἄκουσον· μακάριοι οἱ πενθοῦντες· μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες. Αὕτη ἡ πρώτη ἑορτὴ τοῦ Χριστιανοῦ. Καὶ πάλιν· ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς πύ 223 λης. Καὶ πάλιν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι κλαύσετε καὶ πενθήσετε, ὁ δὲ κόσμος χαρήσεται, ὑμεῖς δὲ λυπηθήσεσθε. Καὶ πάλιν λέγει· μὴ μετεωρίζεσθε· ταῦτα γὰρ πάντα, τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου ποιοῦσι. Μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς. Βούλει ἀκοῦσαι καὶ τὰ τοῦ προφήτου Δαυῖδ καταλέγματα καὶ σκιρτήματα; Ἄκουσον τί λέγει· πενθῶν καὶ σκυθρωπάζων ἐπορευόμην, καὶ συνεκάλυψα ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχὴν μου, καὶ ἐθέμην τὸ ἔνδυμά μου σάκκον, καὶ ἐγενήθη τὰ δάκρυά μου ἐμοὶ ἄρτος ἡμέρας καὶ νυκτός, καὶ σποδὸν ὡσεὶ ἄρτον ἔφαγον, καὶ τὸ πόμα μου μετὰ κλαυθμοῦ ἐκίρνων. Καὶ πάλιν λέγει· λούσω καθ' ἐκάστην νύκτα τὴν κλίνην μου, ἐν δάκρυσί μου τὴν στρωμνὴν μου βρέξω. Καὶ πάλιν· οἱ ὀφθαλμοί μου διαπαντὸς πρὸς τὸν Κύριον. Καὶ πάλιν· ἐκ πάσης ὁδοῦ πονηρᾶς ἐκώλυσα τοὺς πόδας μου. Ἦκουσας πῶς ἐχόρευσεν ὁ Δαυῖδ; Οὕτως οὖν, Χριστιανέ, χόρευε. Θέλεις ἀκοῦσαι καὶ τοῦ μακαρίου Παύλου τὰς ἑορτὰς καὶ τὴν ἄνεσιν καὶ τρυφὴν καὶ τὰ σκιρτήματα; Δεῦτε ἀκούσωμεν, ἀδελφοί, τί συμβουλεύει ὁ μακάριος Παῦλος. Δεῦτε ἀκούσατε πῶς προτρέπεται καὶ παρακαλεῖ λέγων· μιμηταί μου γί 224 νεσθε, ἀδελφοί. Τί δὲ καὶ ὁ Παῦλος ἔπραξεν, ἵνα καὶ ἡμεῖς μιμησώμεθα, ἵνα ἀξιωθῶμεν καὶ τῆς αὐτοῦ μερίδος; Καὶ γὰρ πολλῶν ἀκούω λεγόντων· ἐγὼ τοῦ Ἀποστόλου ἀκούω, καὶ ὡς ἐδίδαξεν οὕτω ποιῶ. Βλέπε τί λέγεις· μὴ ψεῦση· μὴ ἀλλοιώσης σου τὸ ῥῆμα. Ἐὰν οὖν ἀληθεύσης, μακάριος ἔση καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. Ἄλλ' ὑφορῶ καὶ δειλιῶ, μήπως εὐρεθῆς ψεύστης· διότι ὀλιγώθησαν αἱ ἀλήθειαι ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων, καὶ πάντες ἐξέκλιναν. Πλὴν ὁ μακάριος Παῦλος προτρέπεται πάντας, λέγων· μιμηταί μου γίνεσθε. Μίμησαι τὸν Παῦλον, Χριστιανέ, ὁ λέγων ὅτι ὅσα λέγει ὁ Ἀπόστολος δέχομαι καὶ ποιῶ. Ὁβουλόμενος Παύλου μιμητῆς γενέσθαι, οὐ χορεύει ἐπὶ τῆς γῆς, οὐκ εὐφραίνεται, οὐ τρυφᾷ. Μιμηταί μου γίνεσθε, ἀδελφοί. Ἄρα μὴ ἐχόρευεν ὁ Παῦλος; Μὴ ἐκιθάριζεν; Μὴ ἄρα τὰ ἄσματα ἔλεγε τῶν δαιμόνων; Μὴ γένοιτο! Πόθεν οὖν παρέλαβον χορεύειν οἱ λέγοντες τὴν τοῦ Ἀποστόλου τηρεῖν διδασκαλίαν; Τίς ὁ διδάξας ταῦτα Χριστιανοῖς; Ταῦτα ὁ Παῦλος οὐκ ἐδίδαξεν, οὐδὲ Πέτρος, οὐδὲ Ἰωάννης, οὐδέ τις τῶν θεοφόρων· ἀλλὰ ταῦτα ἐδίδαξεν ὁ Δράκων ὁ ἀρχαῖος, ὁ ἐχθρὸς τῶν ἀληθῶς Χριστιανῶν, ὁ διδάσκαλος πάσης ἀκαθαρσίας. Ὁ διδάξας 225 πορνεύειν, ἐδίδαξε καὶ βαλλίζειν· ὁ διδάξας εἰδωλολατρεῖν, ἐδίδαξε καὶ παίζειν. Διὰ τοῦτο ὁ Ἀπόστολος εἰδωλολάτρας

ἀπεκάλεσε τοὺς παίζοντας, λέγων· μηδὲ εἰδωλολάτραι γίνεσθε, καθὼς τινες αὐτῶν, ὡς γέγραπται· ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν, καὶ ἀνέστησαν παίζειν. Ἀκούσατε οἱ παίζοντες, μᾶλλον δὲ οἱ παιζόμενοι, ὅτι μετὰ τῶν εἰδωλολατρῶν ὑμᾶς ἔταξεν ὁ Παῦλος. Αἰσχύνθητε λοιπὸν καὶ παύσασθε ταύτης τῆς ἐθνικῆς καὶ ἀθέου μανίας. Παῦλος ταῦτα οὐκ ἐδίδαξεν, οὐδὲ ἡ μήτηρ ἡμῶν ἡ Ἐκκλησία. Ὅσοι βούλεσθε τῶν ἀγίων Ἀποστόλων εἶναι μιμηταί, ἀπόστητε ταύτης τῆς εἰδωλολατρίας. Μὴ πλανᾶσθε, ἀδελφοί. Οὐκ ἔστι ταῦτα τῶν τοῦ Χριστοῦ μαθητῶν· οὐκ ἔστι ταῦτα Χριστιανῶν· οὐκ ἔστι ταῦτα θεοσεβούντων· οὐκ ἔστι ταῦτα τῶν βουλομένων σωθῆναι καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσαι, ἀλλὰ ταῦτα πάντα τὰ ἔθνη ποιοῦσιν, οἷς οὐκ ἔστιν οὐδεμία ἐλπίς σωτηρίας. Ταῦτα ποιοῦσιν ὅσοι οὐκ ἔχουσι πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν μέλλουσαν ζωὴν, οὐδὲ τὸν τοῦ Θεοῦ φόβον. Πάλιν ὁ Παῦλος βοᾷ· μὴ γίνεσθε εἰδωλολάτραι, καθὼς τινες αὐτῶν. Καὶ τίνες οὗτοι; Δηλονότι οἱ Ἰουδαῖοι. Καὶ πῶς ἐγένοντο 226 εἰδωλολάτραι; Εἶπέ Παῦλε· ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν, καὶ ἀνέστησαν παίζειν. Ἄρα ἀρκεῖ ταῦτα, ἢ ἐνέγκω καὶ ἄλλα; Ἀλλὰ ἀρκεῖ καὶ ταῦτα τοῖς θέλουσιν ἀκούειν. Ὅσοι μιμηταί τοῦ Παύλου εἰσίν, πεισθήσονται αὐτῶ· ὅσοι μαθηταί τοῦ Χριστοῦ, ἀκούσονται πάντως, ὡς φησιν ὁ Θεολόγος· ἡμεῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐσμεν· ὁ γινώσκων τὸν Θεὸν ἀκούει ἡμῶν· ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ Θεοῦ, οὐκ ἀκούει ἡμῶν. Δεῦτε λοιπὸν οἱ τοῦ Παύλου μιμηταί καὶ τοῦ Χριστοῦ μαθηταί, ἀκούσωμεν τί Παῦλος βοᾷ· ἰδοὺ γὰρ παρακαλεῖ, λέγων· μιμηταί μου γίνεσθε, ἀδελφοί, καθὼς καὶ γὰρ Χριστοῦ. Εἶπέ, μακάριε Παῦλε, ποίῳ τρόπῳ δύναται τις μιμητὴς σου γενέσθαι; Φέρε εἰς μέσον τὴν ἀγίαν σου διδασκαλίαν. Διήγησαι ἡμῖν τὰς πράξεις καὶ τὴν τρυφήν καὶ τὴν ἄνεσιν καὶ τὰ σκιρτήματα, ἵνα ἀκούσωμεν καὶ μιμησώμεθα· καὶ γὰρ πάντες γινώσκομεν ὅτι σὺ μακάριος εἶ καὶ Χριστῷ συμβασιλεύεις εἰς τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας. Εἶπέ ἡμῖν πῶς ἠγωνίσω, καὶ ἠξιώθης τῆς δόξης ἐκείνης; Εἶπέ ἡμῖν, Παῦλε, ἵνα καὶ ἡμεῖς μιμησώμεθά σε, καὶ ἀξιωθῶμεν σὺν σοὶ τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν. Ἐὰν ἐχόρευες, χορεύσωμεν. Ἐὰν ἔκλαιες, κλαύσωμεν. Ἐὰν ἐνήστευες, νηστεύσωμεν. Πάντα ὅσα ἔπραξας πίστεως, εἶπέ καὶ ποιήσομεν. Εἶπέ ἡμῖν, Παῦλε, πῶς δεῖ Χρι 227 στιανοῖς πολιτεύεσθαι, ἵνα οἱ μὲν αἰσχυνθῶσι μὴ ἀκούοντές σου, οἱ δὲ στηριχθῶσι πιστεύοντες τοῖς ὑπὸ σοῦ λεγομένοις; Ἀποκρίνεται Παῦλος καὶ λέγει· μαρτύρομαι ἐν Κυρίῳ, μηκέτι περιπατεῖν ὑμᾶς, καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη περιπατεῖ ἐν ματαιότητι τοῦ νοῦς αὐτῶν, ἐσκοτισμένοι τῇ διανοίᾳ, ὄντες ἀπηλλοτριωμένοι τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ. Ἀποτιθέμενοι τὸ ψεῦδος λαλεῖτε ἀλήθειαν. Ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω ἐπὶ τῷ παροργισμῷ ὑμῶν, μηδὲ δίδοτε τόπον τῷ Διαβόλῳ. Ὁ κλέπτων μηκέτι κλεπτέτω. Πᾶς λόγος σαπρὸς ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω. Ποῦ εἰσιν οἱ τὰ ἄσματα λέγοντες τῶν δαιμόνων καὶ δοκοῦντες Παύλῳ μιμεῖσθαι; Ἀκούσατε Παύλου βοῶντος· πᾶς λόγος σαπρὸς ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω, ἀλλ' εἴ τις ἀγαθὸς πρὸς οἰκοδομήν. Πᾶσα πικρία καὶ θυμὸς καὶ ὀργὴ καὶ κραυγὴ καὶ βλασφημία ἀρθήτω ἀφ' ὑμῶν σὺν πάσῃ κακίᾳ. Εἶπέ, Παῦλε, τὰ μείζονα. Εἶπας, μιμηταί μου γίνεσθε, εἶπέ καὶ τὰ μείζονα· γίνεσθε οὖν μιμηταί τοῦ Θεοῦ ὡς τέκνα ἀγαπητά. Ἀκούσατε καὶ τρομάσατε οἱ βουλόμενοι Χριστιανοὶ εἶναι, καὶ ἀπόστητε τῶν 228 ἐθνικῶν ἔργων. Γίνεσθε οὖν μιμηταί τοῦ Θεοῦ. Πάλιν Παῦλος βοᾷ· πορνεία δὲ καὶ ἀκαθαρσία πᾶσα ἢ πλεονεξία μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν· καὶ αἰσχροῦτης καὶ μωρολογίας ἢ εὐτραπελίας. Μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ἔστιν ἄσωτία. Μιμηταί μου γίνεσθε. Νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους, παρακαλεῖτε τοὺς ὀλιγοψύχους, ἀντέχεσθε τῶν ἀσθενῶν, μακροθυμεῖτε πρὸς πάντας. Μιμηταί μου γίνεσθε. Ὁρᾶτε, μὴ τις κακὸν ἀντὶ κακοῦ τινὶ ἀποδῶ, ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἀγαθὸν διώκοντες. Μιμηταί μου γίνεσθε. Πάντοτε χαίρετε, ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε· ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας. Μιμηταί μου γίνεσθε, ἀδελφοί. Τῆς φιλοξενίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε. Τῇ φιλαδελφίᾳ εἰς ἀλλήλους φιλόστοργοι, τῇ ἐλπίδι χαίροντες, τῇ

θλίψει ύπομένοντες, τῇ προσευχῇ προσκαρτεροῦντες. Μιμηταί μου γίνεσθε τῆς εἰκόνας. Μιμηταί γίνεσθε τοῦ μακαρίου Παύλου, ἵνα τῷ Χριστῷ συμβασιλεύσητε εἰς ἀπείρους αἰῶνας. Ποῦ εἰσιν οἱ λέγοντες ὅτι ὅσα λέγει ὁ Παῦλος ποιοῦμεν; Καὶ τίς σου μακαριώτερος, ἐὰν ἀληθεύσης; Ἄλλ' ὅρα, μὴ εὗρεθῆς ψεύστης, λέγων καὶ μὴ ποιῶν. Ἴδου 229 γὰρ πάλιν προτρέπεται σε Παῦλος· μιμηταί μου γίνεσθε· ἐν παντὶ συνιστῶντες ἑαυτοῦς, ὡς Θεοῦ διάκονοι, ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν στενοχωρίαις, ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς, ἐν κόποις, ἐν ἀγρυπνίαις, ἐν νηστείαις, ἐν μακροθυμίᾳ, ἐν χρηστότητι, ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ, ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ, ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει Θεοῦ. Μιμηταί μου γίνεσθε, ἀδελφοί. Τίς οὕτω γενναῖος, ἵνα Παῦλον μιμήσῃται καὶ γένηται σκεῦος ἐκλογῆς; Ἐὰν οὖν βούλη, Χριστιανέ, Πέτρον καὶ Παῦλον μιμήσασθαι καὶ Ἰωάννην, τήρησον αὐτῶν τοὺς λόγους· φύλαξον αὐτῶν τὴν διδασκαλίαν· μίμησαι αὐτῶν τοὺς ἀγῶνας. Μὴ ἀγαπήσῃς τὸν κόσμον, μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ. Μὴ εὐφραίνου ἐν τούτῳ τῷ αἰῶνι. Μὴ πολλὰ κοιμῶ, μηδὲ γελοίοις σχόλαζε. Μίμησαι Παῦλον· πάλιν γὰρ τὰ αὐτὰ ἐρῶ. Μάθε, Χριστιανέ, πῶς εὐφραίνεται ὁ Παῦλος, πῶς ἐτρύφα, πῶς ἐπανηγύριζε καὶ ἐώρταζε καὶ ἐχόρευεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. Καὶ μίμησαι μὴ μόνον λόγῳ, ἀλλὰ καὶ ἔργῳ. Εἶπέ, ἅγιε Παῦλε, οὐ γὰρ ἀφίσταμαι τοῦ παρακαλεῖν σε, μακάριε· διήγησαι ἡμῖν, πῶς ἐτρύφησας καὶ εὐφράνθης ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. Ἀποκρίνεται Παῦλος· ἡ ἐμὴ τρυφή αὕτη ἐστὶ· τριετίαν νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην μετὰ δακρύων 230 νουθετῶν ἕνα ἕκαστον. Αὕτη μοι πανήγυρις· ἐν κόποις περισσοτέρως, ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς, ἐν θανάτοις πολλάκις, <ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις> τεσσαράκοντα παρὰ μίαν ἔλαβον, τρὶς ἐρραβδίσθην, ἅπαξ ἐλιθάσθην, τρὶς ἐναυάγησα, νυχθήμερον ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα· ὁδοιπορίαις πολλάκις, κινδύνοις ποταμῶν καὶ ἐξ ἔθνων καὶ ληστῶν, κινδύνοις ἐν ἐρημίᾳ καὶ ἐν θαλάσῃ· ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίαις πολλάκις, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι. Ταῦτα τὰ σκιρτήματα Παύλου καὶ τὰ βαδίσματα. Μιμηταί μου γίνεσθε, ἀδελφοί, καθὼς κἀγὼ Χριστοῦ. Ἀργυρίου ἢ χρυσοῦ ἢ ἱματισμοῦ οὐδενὸς ἐπεθύμησα· πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν. Μιμηταί μου γίνεσθε· ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι, ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν ἐτοίμως ἔχω ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Κατὰ σκοπὸν διώκω εἰς τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως τοῦ Θεοῦ. Οὕτω τρέχω, ὡς οὐκ ἀδήλω· οὕτω πυκτεύω, ὡς οὐκ ἄερα δέρων, ἀλλ' ὑπωπιάζω μου τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ. Πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμενος πάντα ἐγκρατεύεται. Οὕτω τρέχετε, ἀδελφοί, ἵνα καταλάβητε. Μιμήσασθε τοὺς Ἁγίους, καὶ οὕτω τρέχετε, ἵνα σὺν αὐτοῖς στεφανωθῆτε καὶ συμβασιλεύσητε. 231 Παῦσαι γοῦν, Χριστιανέ, τῶν ἐθνικῶν καὶ ἑλληνικῶν ἔργων, ἵνα μὴ διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου τὸν Θεὸν ἀτιμάζῃς, καὶ σωρεύῃς σεαυτῷ ἀτιμίαν, καὶ θησαυρίζῃς σεαυτῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ ἀποκαλύψεως καὶ δικαιοκρισίας Θεοῦ, ἐν ἧ ἰκρινεῖ ὁ Θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου· ὅπου καὶ Ἄγγελοι μετὰ τρόμου παρίστανται· ὅπου οὐ μόνον περὶ τῶν πράξεων, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ λόγου ἀργοῦ δώσομεν δίκας. Ἐννοήσωμεν, ἀδελφοί, ὅτι ἄνθρωπος ὡσεὶ χόρτος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ, ὡσεὶ ἄνθος τοῦ ἀγροῦ, οὕτως ἐξανθήσει· μιᾶ καιροῦ ροπή καὶ πάντα κατέπαυσαν. Τί μάτην ταράσσει, ἄνθρωπε; Μία πυρετοῦ προσβολὴ παύσει σου τὰ πηδήματα καὶ τὰ σκιρτήματα. Μία ὥρα ἐχώρισέ σε τῶν συγχορευτῶν. Μία νύξ, καὶ μαρανθήσονται σου αἱ σάρκες, καὶ οἱ πόδες παύσσονται, καὶ ὀφθαλμοὶ τακίησονται, καὶ ἡ γλῶσσα ἡσυχάσει, καὶ ἡ ἄτακτος φωνὴ ἐκλείψει, καὶ ὁ στεναγμὸς σου πλεονάσει, καὶ τὰ δάκρυά σου προτρέχουσι, καὶ οὐδεὶς ὁ βοηθῆσαι δυνάμενος, καὶ πάντες ἀφέντές σε ἀπελεύσονται ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια, καὶ οὐδεὶς παραστήσεται σοι, εἰ μὴ <οἱ> θεραπευθέντες ὑπὸ σοῦ ἀόρατοι δαίμονες. Ὁ δὲ ἀπότομος Ἄγγελος μακρὸ 232 θεν ἰστάμενος ἐκδέχεται τοῦ Δεσπότη τοῦ νεῦμα, ἵνα ἀρπάσας τὴν ἀθλίαν σου ψυχὴν ὑπενέγκῃ εἰς τὸν ἠτοιμασμένον αὐτῇ τόπον, ἵνα θέρῃσῃ ὃ ἔσπειρεν· ὅπου γεωργεῖται καὶ εὐθηνεῖ καὶ περισσεύει κλαυθμὸς καὶ

ὄδυρμος καὶ πένθος καὶ στεναγμός καὶ θλίψις καὶ στενοχωρία καὶ βρυγμός ὀδόντων καὶ οὐαί. Ἐκεῖ τακίησονται ὀφθαλμοὶ μεθύσων· ἐκεῖ μαραινθήσονται χεῖρες τῶν χορευτῶν· ἐκεῖ ὀδυνήσουσι καὶ στενάξουσι οἱ μετὰ κιθαρῶν καὶ αὐλῶν τὸν οἶνον πίνοντες· ἐκεῖ κλαύσουσι, καὶ τοὺς ὀδόντας τρίσουσι, πόρνοι καὶ μοιχοί, κλέπται, μάντις, φαρμακοί, μάγοι, ἔπαιδοί, πεταλογράφοι, καὶ πάντες οἱ τὴν πλατεῖαν καὶ εὐρύχωρον ὄδον βαδίσαντες· οὐαὶ δὲ αὐτοῖς· οὐδὲ γὰρ ἐνδέχεται ὧδε σκιρτῆσαι καὶ χορεῦσαι καὶ ἐκεῖ, καθὼς φησὶν ὁ Κύριος· οὐαὶ οἱ γελῶντες νῦν, ὅτι πενθήσετε. Δῆλον ὅτι ἐκεῖ οὐκ ἔστι δυνατόν, ἀδελφοί, ποτὲ μὲν Χριστιανόν, ποτὲ δὲ ἔθνικόν γενέσθαι· οὐδεὶς γὰρ δύναται δυοὶ κυρίοις δουλεύειν. Οὐδαμοῦ οὖν, ὡς προεῖ 233 ρηται, ἐπετρέπη ὁ Χριστιανὸς ποιεῖν τι τοιοῦτον· ἐλθὼν γὰρ ὁ Κύριος ἡμῶν πάντα ἐκεῖνα κατήργησε, καὶ τὸν διδάξαντα αὐτὰ Διάβολον καταπατήσας καὶ ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ λυτρωσάμενος ἡμᾶς ἔλεγεν· ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός· δεῦτε ὀπίσω μου. Ἐγὼ εἰμι ἡ ὁδός· δεῦτε πρὸς με πάντες. Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀλήθεια· δεῦτε πρὸς με <πάντες>. Ἐγὼ εἰμι ἡ ζωὴ· δεῦτε πρὸς με πάντες. Ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· δεῦτε πρὸς με πάντες. Ἀπετάξασθε τῷ Σατανᾷ, ἀπορρίψατε αὐτοῦ τὰ μαθήματα. Δεῦτε πρὸς με πάντες, ἀπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον. Δεῦτε πρὸς με πάντες· τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδοὺ γέγονε τὰ πάντα καινά. Δεῦτε πρὸς με πάντες· ὁ νόμος διὰ Μωυσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια δι' ἐμοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο. Ὅσοι ἐν νόμῳ δικαιοῦσθε, τῆς χάριτος ἐξεπέσατε. Δεῦτε πρὸς με πάντες, ὅτι τὸν ἐρχόμενον πρὸς με, οὐκ ἐκβαλῶ ἔξω. Ὡς τῆς ἀμέτρου ἀγαθότητος τοῦ Θεοῦ! Πῶς πάντας προσκαλεῖται· πάντας θέλει σωθῆναι! Δόξα τῇ αὐτοῦ φιλανθρωπία. Μηκέτι οὖν, ἀδελφοί, ἐν νόμῳ δικαιοῦσθε· παρῆλθε γὰρ ἡ σκιά τοῦ νόμου. 234 Ὅσοι οὖν ὑπὸ νόμον εἰσίν, ὑπὸ κατάραν εἰσίν· ἡμᾶς γὰρ ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου Χριστὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν. Μηκέτι ἐν νόμῳ δικαιοῦσθε. Μηκέτι πρόθυρα στεφανώσωμεν. Μηκέτι χοροὺς συστησώμεθα τὰ ἄσματα τῶν δαιμόνων καταλέγοντες. Μηκέτι αὐλοῖς καὶ κιθάραις ἀπατώμεθα. Μηκέτι ἐν νόμῳ δικαιούμεθα, ἵνα μὴ τῆς χάριτος ἐκπέσωμεν· ἵνα μὴ ὑπὸ κατάραν ἐσώμεθα. Χριστὸς γὰρ ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου. Αὐτῷ ἡ δόξα, εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν. Ἐρώτησις. Πῶς γέγραπται περὶ τῶν αἰρετικῶν, ὅτι τοὺς μισοῦντάς σε, Κύριε, ἐμίσησα; Καὶ ἀλλαχοῦ εἴρηται, ὅτι ὡς ἐχθροὺς Θεοῦ μισήσατε αὐτούς. Καὶ πάλιν ἀλλαχοῦ, ὅτι οὐ μισήσεις πάντα ἄνθρωπον. Ἀπόκρισις. Τοὺς αἰρεσιώτας, ὡς βλασφήμους καὶ τοῦ Θεοῦ ἐχθρούς, ἡ Γραφή οὐκ ὠνόμασεν ἄνθρωπους, ἀλλὰ κύνας καὶ λύκους καὶ χοίρους καὶ ἀντιχρίστους, καθὼς φησὶν ὁ Κύριος· μὴ δῶτε τὸ ἅγιον τοῖς κυσὶ. Καὶ Ἰωάννης λέγει, ὅτι ἀντὶ 235 χριστοὶ πολλοὶ γεγόνασι. Τούτους οὖν οὐ χρὴ ἀγαπᾶν, οὐδὲ συνδυάζειν, οὐδὲ συνεύχεσθαι, οὐδὲ συνεσθίειν, οὐδὲ λαμβάνειν εἰς οἶκον, οὐδὲ χαίρειν αὐτοῖς λέγειν· ἵνα μὴ τῶν ἔργων πονηρῶν αὐτῶν κοινωνήσωμεν. Ἐρώτησις. Ποία ἁμαρτία ἐστὶν ἀσυγχώρητος; Ἀπόκρισις. Ἡ εἰς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, καὶ πάντων τῶν αἰρετικῶν· εἰς γὰρ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐβλασφήμησαν καὶ βλασφημοῦσιν· οἷς οὐκ ἀφεθήσεται οὔτε ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου· εἰς αὐτὸν γὰρ Θεὸν προσέκρουσαν, παρ' οὗ ἡ ἀπολύτρωσις. Καὶ τίς ὁ βοηθῶν αὐτοῖς; Ἐρώτησις. Ποία ἁμαρτία βαρυτέρα χωρὶς τῆς αἰρέσεως; Ἀπόκρισις. Ὡς περ πασῶν τῶν ἀρετῶν ὑψηλοτέρα ἐστὶν ἡ ἀγάπη, οὕτω καὶ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν βαρυτέρον ἐστὶ τὸ μισεῖν τὸν ἀδελφόν· ὁ γὰρ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀνθρωποκτόνος ἐστὶ, καθὼς εἶπεν ὁ Ἀπόστολος. Ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, αὐτὸν τὸν Θεὸν μισεῖ. Ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶ καὶ ἐν 236 τῷ σκότει περιπατεῖ, καὶ οὐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει, ὅτι ἡ σκοτία ἐτύφλωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. Ἴδε πόσων κακῶν αἴτιον τὸ μῖσος· ἡ δὲ ἀγάπη καλύπτει πλῆθος ἁμαρτιῶν. Ὁ φθόνος δυσίατός ἐστι καὶ ἀνίατός ἐστιν. Ἅμαρτία πρὸς θάνατον, πᾶσα ἀμετανόητος· πλὴν γε ἀρρενοφθόροι καὶ γόητες καὶ φαρμακοὶ καὶ

μάντεις, καὶ ὁ ἀποστερῶν μισθὸν μισθωτοῦ, καὶ ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, εἰς τὸν τοῦ φονέως χαλεπὸν τόπον κατεδικάσθησαν. Ἐρώτησις. Τίς ὁ τύπος τῆς θαλάσσης καὶ τῆς νεφέλης ἐπὶ τοῦ Ἰσραήλ; Ἀπόκρισις. Τοῦ βαπτίσματος· ὁ γὰρ Ἰσραήλ ἐξεληθὼν τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης κατέλιπε τὸν Φαραῶ. Οὕτω καὶ ἀληθῶς διὰ τῆς ἀγίας κολυμβήθρας ἐλευθερούμεθα τῆς τυραννίδος τοῦ Διαβόλου, ἀντὶ νεφέλης ἔχοντες τὴν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος δωρεάν, τὴν φλόγα τῶν παθῶν διὰ τῆς νεκρώσεως τῶν μελῶν καταψύχουσαν. Ἐρώτησις. Διατί τοὺς Αἰγυπτίους ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ Θαλάσσει κατέκλυσεν ὁ Θεός, καὶ μὴ δι' ἄλλης ὀργῆς ἀπώλεσε; 237 <Ἀπόκρισις>. Τὴν ἐν τῷ ποταμῷ τῶν ἄρρένων παιδίων Ἐβραίων γενομένην, ὅμοια ὁ Θεὸς ἀνταμείψας, ἐκδικήσας, τὴν φύσιν τῶν ἄρρένων ἀπέπνιξεν, ἵνα καὶ ἐν τοῖς σώμασιν ἔχη ἡ δίκη τὴν ἀμίλλαν. <Ἐρώτησις>. Τίς ἦν Σάρρα ὁ Ἄβραάμ; Ἀπόκρισις. Ἄνῃρ, ἀλλὰ καὶ θεῖος. Ἀρὰ γὰρ ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἄβραάμ ἐγέννησε τὸν Λῶτ, τὴν τε Σάρραν καὶ τὴν Μελχάν· ὥστε Ἄβραάμ θεῖον αὐτῆς ὑπάρχειν. <Ἐρώτησις>. Πῶς νοητέον τὸ λεχθὲν ὑπὸ Ἄβραάμ τῷ πρώτῳ τῆς οἰκίας αὐτοῦ· ὑπόθες τὴν χειρὰ σου ἐπὶ τοῦ μηροῦ μου· καὶ τὰ λοιπά. Ἀπόκρισις. Τὸν ἐκ τοῦ μηροῦ αὐτοῦ μέλλοντα ἔμπροσθεν προεφήτευσεν. Ἐρώτησις. Διατί τοὺς 18 βασιλεύσαντας ἀπὸ Δαυὶδ ἕως Ἰεχονιᾶ ὁ Εὐαγγελιστὴς 18 ὀνομάζει; 238 Ἀπόκρισις. Ἐπειδὴ οὐ διαδοχὰς λέγει, ἀλλὰ γενεάς. Ἐπειδὴ οὖν τινες αὐτῶν ἀπὸ εἴκοσιν ἔτους ἐπαιδοποιοῦν εἰς ἀναπλήρωσιν τῶν γενεῶν τῶν μακροβιούντων, τοὺς λοιποὺς ἀνέθηκεν· ἴσως δὲ καὶ τοὺς πολιοῦς ἐκζήσαντας ὑπερεῖδεν. <Ἐρώτησις>. Διατί ἐν λιθίνοις πλαξίν ἐδόθη Ἰουδαίοις ὁ δεκάλογος; Ἀπόκρισις. Ὅτι δυσεξάλειπτον τὸ ἐν λίθοις γεγραμμένον, ἄλλωστε δὲ τὸ σκληρῶδες καὶ λιθῶδες ταῖς καρδίαις αὐτῶν ἠνίζατο, ἐν αἷς τὸν νόμον ἀπεγράψατο. Ἐρώτησις. Διατί τετρακόσια ἔτη κατεδικάσθησαν υἱοὶ Ἰσραήλ παροικῆσαι ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἀπολαβεῖν τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας; Ἀπόκρισις. Ἐπειδὴ, ὅταν ὁ Θεὸς ἔλεγε τῷ Ἄβραάμ, γινώσκων γνώσῃ ὅτι σοὶ δώσω τὴν γῆν ταύτην καὶ τῷ σπέρματί σου, ἀντεῖπε λέγων, ἐν τίνι γνώσομαι; Ἀντὶ οὖν τιμωρίας ἐπάγει αὐτῷ ὁ Θεὸς λέγων, ὅτι ἀνθ' ὧν προθύμως οὐκ ἐδέξω 239 τὴν ἐπαγγελίαν, ἀναβάλλομαι αὐτὴν τέως διὰ τὴν ἀπιστίαν σου, καὶ ἔσται τὸ σπέρμα σου ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ. Ἐρώτησις. Διατί εἰς τὰ τέλη τοῦ Ἄβραάμ ἐδόθη ἡ περιτομή, καὶ μετὰ τὸ πιστεῦσαι τῷ Κυρίῳ καὶ ἐκλογὴν γενέσθαι, καὶ οὐκ ἐξ ἀρχῆς ἀπὸ Ἀδὰμ καὶ Ἄβελ, ἢ Σὴθ, ἢ Ἐνώχ, ἢ Ἐνῶς, οἵτινες τῷ Θεῷ εὐηρέστησαν ... Ἐρώτησις. Διατί ἱστοροῦμεν ἐν διαφόροις τόποις ἐκ ... τοῦ σταυροῦ Α καὶ Ω, καὶ ἐπάνω Ρ; Ἀπόκρισις. Ἐπειδὴ ἐν τῷ τύπῳ τοῦ σταυροῦ ἐξέτεινε Μωυσῆς τὰς χεῖρας πρὸς τὸν Θεὸν ὑποστηριζόμενος ὑπὸ Ἀαρὼν καὶ Ὡρ, <καὶ> ἐτρέψατο τὸν Ἀμαλήκ <καὶ> ὅτι ἀρχὴ καὶ τέλος ὁ σταυρωθεὶς ἐν αὐτῷ ὑπάρχει. Τὸ δὲ ἐπάνω Ρ σημαίνει βοήθεια, ψηφιζόμενον ἑκατόν. 240 Ἐρώτησις. Ποῖαν χρῆ νοεῖν τρίτην ἡμέραν, ἐν ἣ ὁ γάμος ἐν Κανᾶ ἐγένετο; Ἀπόκρισις. Ἀπὸ τοῦ Ναθαναὴλ ἐρωτήσεως. Ἐρώτησις. Τί δηλοῖ τὸ μὴ σχήσασθαι δύο χιτῶνας, ὑπὸ τοῦ Κυρίου λεχθὲν; Ἀπόκρισις. Τὸ μὴ διπλοῦν λογισμὸν ἐπιφέρεισθαι, ἀλλ' ἕνα καὶ ἀπλοῦν ἔχειν <καὶ> εἰς τὸν Θεὸν πορεύεσθαι. Ἐρώτησις. Ἄπαξ ἐλιθάσθην, δις ἐναυάγησα, νυχθήμερον ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα; Ἀπόκρισις. Λιθασθῆναι, τὸ ἐκ τοῦ παραδείσου τὸν Ἀδὰμ ἐξελθεῖν. Τὸ ναυαγεῖν, τὸν ἐπὶ τοῦ Νῶε κατακλυσμόν. Νυχθήμερον, τὴν πρὸ τῆς παρουσίας Χριστοῦ ζωὴν, καὶ μετὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ παρουσίαν. 241 Ἐρώτησις. Τί δηλοῦσιν οἱ δερμάτινοι χιτῶνες, οὓς ὁ Θεὸς τὸν Ἀδὰμ καὶ τὴν Εὐάν ἐνέδυσεν; Ἀπόκρισις. Τὰ δέρματα νεκρωθέντων ἀλόγων εἰσὶ. Νεκρώσιμον οὖν σύμβολον τοῦτο περιέθηκε. Ἐρώτησις. Τὸ ἀποκτεῖναι Κάϊν ἑπτὰ ἐκδικούμενα παραλύσει; Καὶ ποῖαι αἱ αὐτοῦ ἁμαρτίαι, καὶ ποῖαι αἱ τιμωρίαι; Ἀπόκρισις. Πρώτη φθόνος, δευτέρα δόλος, τρίτη φόβος, τετάρτη τῆς γῆς μολυσμὸς τοῦ αἵματος, πέμπτη γονέων λύπη, ἕκτη ἀδελφοκτονία, ἑβδόμη Θεὸν ψεύσασθαι. Αἱ δὲ τιμωρίαι αὐτοῦ· πρώτη ἐπικατάρατος ἐπὶ τῆς γῆς, δευτέρα <ἐργάζεσθαι τὴν> γῆν, τρίτη τὸ μὴ προσθῆναι τὴν ἰσχὺν αὐτῆς

δοῦναι αὐτῷ, τετάρτη τὸ στενάξει, πέμπτη <τὸ> τρέμειν, ἕκτη τὸ εἶναι ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, ἑβδόμη τὸ ἔχειν αὐτὸν σημεῖον <τοῦ μὴ ἀνελεῖν αὐτὸν> πάντα τὸν εὐρίσκοντα αὐτόν. 242 Ἑρώτησις. Πῶς τὸ μεταμελήσαι, ὅτι ἔχρισε τὸν Σαοῦλ βασιλέα; Ἀπόκρισις. Ὅτι μὲν ἄξιοι ἦσαν, φησί, παιδευθῆναι, ἐμὲ ἀθετήσαντες, ὅπη ὠκτεῖρουν αὐτούς. Δώσω αὐτοῖς ἄλλον βασιλέα, Δαυῖδ τὸν δοῦλόν μου, διὰ τὸ χαλεπὸν αὐτοῖς τὸν Σαοῦλ ὑπάρχειν. Ἑρώτησις. Τίνες λέγονται μονόζωνοι; Ἀπόκρισις. Οἱ φονεῖς καὶ λησταὶ καὶ πᾶς κακοῦργος καὶ πόρνος μονόζωνος λέγεται.